

N° 441. B. D. 1.
1905.

Rapport.

Tis - dagen den 19 September 1905.

Ang.

NORDBERG, Alva.

(sistlidne)

Torsdagen den 20 Juli kl. 1 e.m

telefonerade kronolänsmannen Alfred Rosén i Frötuna och Länna skeppslags kronolänsmansdistrikt till detektivaafdelningen med begäran, att hustru Alva Nordberg måtte efterspanas och anhållas enär hon vore misstänkt hafva å Gräddö i Rådmansö församling, der hustru Nordberg alltsedan början af sistlidne Maj månad varit boende och der hon haft flere fosterbarn, afdagatagit fyra af barnen. Af de fosterbarn, hon der haft, hade nemligen fyra barn aflidit, och af dessa hade två begrafvits i Rådmansö, hvaremot det voré okänt, hvart hustru Nordberg fört det tredje barnliket. Det fjerde barnliket hade hustru Nordberg Tisdagen den 18 Juli fört med sig i en sockerlåda å ångbåt till Stockholm.

I anledning häraf blef förutnämnda hustru Nordberg Torsdagen den 20 Juli kl. 3,30 eftermiddagen anhållen å Strömgatan af detektivkonstaplarna Jöns Borg och Carl August Lindberg samt afförd till detektivstationen.

Alva

Vid förhör derstädes af kommissarien Bertil Mogren i närvaro af detektivkonstaplarna Carl Erik Schvang och förutnämnde Borg och Lindberg förnekade hustru Nordberg, att hon afdagatagit något barn eller genom vanskötsel varit orsak till något barns död samt förnekade jemväl att hon under innevarande sommar haft mer än ett fosterbarn, nemligen gossebarnet Axel Herman, son till en fröken Anna Jansson. Detta barn hade hustru Nordberg emottagit af barnets moder den 2 dennes. Hustru Nordberg kände förut fröken Jansson och visste att hon i sistlidne vår var hafvande. Vid något tillfälle i slutet af sistlidne Juni träffade fröken Jansson och hustru Nordberg händelsevis ute i staden, och då kommo de att tala om, att hustru Nordberg skulle vårda Janssons barn mot 50 kronor per kvartal. Då hustru Nordberg emottog barnet, var det, såvidt hustru Nordberg kunde finna, friskt med undantag af några hudutslag på hela kroppen, dock mest i ansigtet och å händerna. Barnet var friskt till Fredagen den 14 dennes på eftermiddagen, då det syntes på barnets afföring, att det var sjukt. Klockan ungefär 2,45 på natten mellan den 14 och 15 afled det, utan att läkare tillkallats eller rådfrågats. Tisdagen den 18 dennes på morgonen medtog hustru Nordberg i en trälåda liket hit till staden och öfverlemnade detsamma Onsdagen den 19 dennes å Carolinska institutet för att der obduceras. Hon visste icke hvar barnets moder fröken Jansson vore boende, men trodde hustru Nordberg, att barnmorskan fru Lindström i huset n:o 30 Uplandsgatan hade vetskap om fröken Janssons bostad.

Hustru Nordberg förklarade, att hon endast haft detta fosterbarn i sommar och att hon numera, sedan detta barn aflidit, icke hade något fosterbarn, utan hade hon endast sina egna två barn, 6-åriga dottern Alva Syrena Josefina och 4-åriga gossen Alvar Gustaf Harald, och vistades dessa å Gräddö.

Uppmärksamgjord på att kronolänsmannen Rosén hit meddelat, att hustru Nordberg å Gräddö haft minst sex fosterbarn i sommar, förklarade hustru Nordberg detta vara osanning samt uppgaf, att der visserligen vistats ytterligare två barn, nemligen flickebarnet Karin Hallberg, dotter till en fröken Beata Hallberg, och flickebarnet Naemi Wigström, dotter till fröken Gunhild Wigström, n:o 5 & 7 Dag

vidbagaresgatan, hvilka båda barn ~~visseligen~~ aflidit å Gräddö i sommar, men dessa barn hade icke varit hustru Nordbergs fosterbarn, utan hade barnens mödrar sjelfve vårdat barnen, då de aflidit.

Hustru Nordberg uppgaf, att fröken Hallberg i början af sistlidne Maj kommit till Gräddö med sitt barn för att hushålla för hustru Nordbergs svärfader, förre sjömannen Gustaf Nordberg, men att fröken Hallberg, sedan hennes barn aflidit der, flyttat derifrån för att begifva sig till Amerika. Då Hallbergs barn aflidit, hade hustru Nordberg icke ens vistats å Gräddö, utan hade hon då vistats i Stockholm.

Vidare uppgaf hustru Nordberg, att fröken Wigström efterträdit fröken Hallberg och att Wigströms vistats å Gräddö för att hushålla för svärfadern liksom fröken Hallberg gjort, och hade äfven fröken Wigström haft sitt barn med sig dit. Wigström hade emellertid icke varit så kunnig, att hon kunnat sköta platsen, hvarför hustru Nordberg anskaffat en hustru Anna Jansson såsom vårdare åt svärfadern. Äfven fröken Wigströms barn hade emellertid aflidit, men ej heller då var hustru Nordberg å Gräddö, utan vistades i Stockholm.

Från kronolänsman Rosén har till detektivaafdelningen den 21 dennes ankommit en så lydande skrifvelse:

"Till Herr Stadsfiskalen och Chefen för Detektiva polisafdelningen i Stockholm.

Onsdagen den 19 dennes rapporterade fjärdingsmannen Viktor Jansson i Rådmansö, att en hustru Alva Nordberg från Stockholm, hvilken sedan medio af sistlidne Maj månad vistats hos sin svärfader, förre sjömannen Nordberg, å lägenheten Taflan under Nabbo i Rådmansö socken, under denna tid emottagit fosterbarn, af hvilka minst tre stycken kort efter hvartannat hastigt aflidit utan föregående känd sjukdom och utan att läkare anlåtats, samt att endast två af dem blifvit begrafda, under det att det tredje alldeles försvunnit, hvar dan anledning funne misstänka, att hustru Nordberg uppsåtligen bragt barnen om lifvet och till och med yrkesmässigt bedrefve/s.k. Änglamakeri.- Med anledning af förestående anmälan begaf sig undertecknad denna dag, åtföljd af stadsfiskalen Th. Ohlson i Norrtelje och fjärdingsmannen V. Jansson, till Rådmansö för att dels hos hustru

Nordberg och dels i orten verkställa undersökningar. - Hustru Nordberg befans emellertid hafva den 18 dennes afrest till Stockholm och dessförinnan till en grannhustru öfverlemmat två fosterbarn, respektive 2 och 3 månader gamla. - Genom vittnesförhör med olika personer utröntes:

att hustru Nordberg i medio af sistlidne Maj månad till vård emottagit flickebarnet Karin Ragnhilda Hallberg från Kungsholms församling i Stockholm, och att detta barn aflidit den 18 Maj och begrafts i Rådmansö den 1 sistlidne Juni,

att hustru Nordberg den 1 sistlidne Juni mottagit ytterligare ett fosterbarn, som hon kallat Vivan, hvilket aflidit den 9 Juni, men sedermera alldeles försvunnit,

att hustru Nordberg den 10 Juni mottagit ett tredje fosterbarn, troligen Naemi Wigström, hvilket enligt uppgift af hustru Nordberg aflidit den 27 Juni och begrafts i Rådmansö den 5 dennes,

att hustru Nordberg den 14 Juni mottagit ett fjärde fosterbarn, troligen flickebarnet Märtha, hvilket ännu finnes vid lif och af hustru Nordberg, då hon Tisdagen den 18 dennes afreste till Stockholm, öfverlemmats till en grannhustru,

att hustru Nordberg Söndagen den 2 dennes mottagit ett femte fosterbarn, gossen Axel Herman, hvilken natten mellan Fredagen den 14 och Lördagen den 15 dennes aflidit och att hustru Nordberg den 18 dennes i hemlighet fört liket med sig till Stockholm, nedlagdt i en tom sockerlåda,

att hustru Nordberg i medio af denna månad mottagit ett sjätte fosterbarn, flickan Vilma, som ännu lefver och af hustru Nordberg öfverlemmats till förutnämnda grannhustru,

att samtliga barnen sett friska och kraftiga ut, då hustru Nordgren mottagit dem, och att de, som aflidit, dött hastigt utan föregående längre sjukdom och utan att läkare anlåtats.

Genom bref, som tillvaratogs i hustru Nordbergs bostad, utröntes, att hennes man, varfsarbetaren Gustaf Nordberg, haft vetskap om hustruns verksamhet och hjälpt till att anskaffa fosterbarn åt henne.

Då det kan skäligen misstänkas, att makarne Nordberg gjort sig

skyldiga till brottsligt förfarande i berörda afseende och då makar-
ne Nordberg för närvarande uppehålla sig i Stockholm, anhålles, att
de måtte noggrant efterspanas och vid anträffandet anhållas och hö-
ras om förestående samt kvarhållas till dess resultatet af förhö-
ret delgifves mig. Norrtelje, Frötuna och Länna skeppslags krono-
länsmanskontor den 20 Juli 1905.

Alfred Rosén."

Hustru Nordbergs man skeppstimmermannen Gustaf Hjalmar Nordberg
blef Torsdagen den 20 Juli kl. 5 e.m. anhållen af detektivkonstap-
larne Schvang och Bergdahl vid Rosenviks varf å Kungl. Djurgården
samt afförd till detektivstationen.

Hörd derstädes af kommissarien Mogren i närvaro af detektivkon-
staplarna Schvang, Borg och Lindberg, förnekade mannen Nordberg, att
han egde vetskap om, huruvida hustru Nordberg afdagatagit något
af sina fosterbarn, men medgaf, att han egde kännedom om att hu-
strun under innevarande sommar haft flere fosterbarn under vistel-
se hos Nordbergs fader sjömannen Gustaf Nordberg å stället Taflan
å Gräddö. Mannen Nordberg förnekade, att han anskaffat något af fo-
sterbarnen, liksom han förnekade, att han emottagit några penningar
för något af barnen. Han hade sig icke ens bekant, om eller huru
mycket penningar hans hustru erhållit för barnens vård. Mannen
Nordberg hade endast någon gång, i regel hvarannan söndag, besökt
hustrun å Gräddö, och hade mannen då sett, att der funnes fosterbarn.
Han hade haft arbete här i staden å Rosenviks varf och genom detta
arbete försörjt sig och familjen.

Vid senare förhör ~~och~~ uppmärksamgjord på att mannen Nordberg
uppgjort, att han hade vetskap om att hustru Nordberg under innevarande sommar haft
flere fosterbarn, erkände hustru Nordberg slutligen, att så varit
förhållandet, och att den berättelse hon förut afgifvit vore *väsentliga delar* osann.

Hustru Nordberg förnekade dock fortfarande, att hon uppsåtli-
gen varit orsak till något af barnens död.

Hon berättade följande:

13) Sedan 1899 har hon varit gift med skeppstimmermannen Gustaf
Hjalmar Nordberg, med hvilken hon haft tre barn, nemligen ofvannäm-
da flickan Alva Syrene Josefina före äktenskapet och efter äktenska-

pet sönerna Alvar Gustaf Harald och Björn Gustaf Harry, af hvilka den sistnämnde aflidit den 8 November 1900 nära 4 månader gammal. Detta barn afled under vistelse hos svärföräldrarna å Gräddö.

För att bidraga till familjens uppehälle beslöt hustru Nordberg sig för att taga fosterbarn. På hösten 1903 emottog hon det första barnet, och derefter hade hon haft flere olika barn till på hösten 1904, då hon upphörde med att hafva fosterbarn, enär hon blef af Helsevårdsnämnden i Stockholm förbjuden att här i staden emottaga fosterbarn. Hon hade då samtidigt tre fosterbarn, och af dessa hade hon anmält till nämnden endast de två; och tror hon, att anledningen till förbudet vore den, att hon haft för många fosterbarn samtidigt. Derefter var hon utan fosterbarn till den 10 sistlidne Mars, då hon här i staden emottog flickebarnet Vilma, som hustru Nordberg fortfarande innehar å Gräddö.

Wille

I slutet af sistlidne April månad, då makarne Nordberg bodde i huset n:o 1 B Mosebacketrappor, annonserade hustru Nordberg i afdelningen Dagens Nyheter eller ock i Stockholmstidningen om att ett fosterbarn kunde få godt hem på landet. Det var nemligen bestämdt, att hustru Nordberg jemte sina egna barn och flickebarnet Vilma under sommaren skulle bo hos svärfadern å Gräddö. På denna annons svarade fröken Blenda Hallberg, med hvilken hustru Nordberg ständigt möte någonstädes ute i staden, der de träffades och hvarifrån de följdes åt till fröken Hallbergs bostad i huset n:o 10 Fleminggatan 3 trappor upp hos en skräddare, Sandin. Hallberg frågade, om hustru Nordberg ville mot 400 kronor taga barnet som eget barn, men här till svarade hustru Nordberg, att hon derom ville lemna besked först sedan hon talat med sin man. Hustru Nordberg begärde vid detta tillfälle icke några penningar alls af fröken Hallberg, utan sade, att Hallberg kunde lemna för barnet så mycket hon ville, i fall det blefve bestämdt, att Nordbergs skulle emottaga barnet. Skräddaren Sandin och dennes hustru rådde fröken Hallberg till af af Nordbergs taga en förbindelse att de mot 400 kronor åtagit sig att fostra Hallbergs barn, tills det fyllt 15 år. Hallberg och hustru Nordberg följdes åt till barnet, hvilket fanns hos en äldre kvinna vid Karlbergsvägen, men hvars namn och adress hustru Nord-

berg icke nu kunde erinra sig, dock trodde hon sig kunna hitta dit. Hustru Nordberg tyckte att barnet såg sjukt ut, och dertill svarade kvinnan, som hade barnet, att det icke vore att undra på, då barnet haft barnkolera. Sedan hustru Nordberg sett barnet, kom hon öfverens med Hallberg, att Nordberg skulle emottaga barnet och, om det ginge för sig, adoptera, ~~det~~ men förbehöll sig Hallberg likväl att få bestämma öfver barnets uppfostran. Hallberg erbjöd sig att lemna 400 kronor, och hustru Nordberg tyckte då, att, då hustru Nordberg finge så mycket pengar, 200 kronor skulle sättas in på bank för barnets räkning och i barnets namn. Hallberg förklarade då, att makarne Nordberg finge göra huru de ville i densaken. Hustru Nordberg frågade sin man, om hon finge emottaga Hallbergs barn såsom eget, men han var icke belåten med ett sådant arrangement, utan han tyckte, att pengarne räckte ganska länge om hustru hushållade med dem, och sedan kunde ju alltid modern betala mera. *och biföll mammen på fäst hennes begäran* Sedan det sålunda mellan makarne öfverenskommits, att hustru Nordberg skulle emottaga barnet, underrättade hustru Nordberg Hallberg derom och Hallberg bar barnet till Nordbergs bostad n:o 1 B Mosebacketrappor. Å något café, dit makarne Nordberg följde Hallberg, öfverlemnade Hallberg till mannen Nordberg penningarne omkring 400 kronor, hvar efter mannen utfärdade qvitto å beloppet, och bevittnades hans namn af caféinnehafvaren samt någon annan person. Det blef bestämdt, att makarne Nordberg skulle behålla och fostra barnet så länge det lefde. Någon dag i början af Maj förde hustru Nordberg och hennes tjenarinna hustru Anna Jansson barnet ut till Gräddö. Barnet var då icke sjukt, men det var grinigt och kinkigt. Några dagar efter det barnet vistats å Gräddö, kom Hallberg på besök dit. Redan dagen innan Hallberg kom ut, hade flickan blifvit sämre, och ~~det~~ *barnet* blef sämre dag från dag. Hustru Nordberg frågade, om icke Hallberg skulle skicka efter läkare, men det ville icke Hallberg. Barnet dog under det såväl Hallberg som hustru Nordberg voro närvarande. Hustru Nordberg mindes nu icke hvilken dag flickan aflidit.

Svärfader, ⁿ f. sjömannen Nordberg, skötte om begrafningen och denna bekostades af Nordbergs. Hallberg var närvarande vid begrafningen.

Hustru Nordberg vet icke dödsorsaken, men hon förmodar att

barnet dog i barnkolera.

Hustru Nordberg förnekade, att hon på något sätt varit orsak till barnets sjukdom eller död. Hon hade skött det väl och gifvit det riklig och god föda, bestående af hälften oskummad mjölk och hälften vatten. Då barnet var i behof af lösande medel, gaf hustru Nordberg det in ricinolja. Barnet fick aldrig sur mjölk och blef icke utsatt för förkylningar. Barnet förvarades i köket.

På fråga förklarade hustru Nordberg, att mannen emottagit och för makarnes gemensamma behof användt de 400 kronor fröken Hallberg till honom öfverlemnad. = = = [Forts sid 74]

Timmermannen Nordberg, hvilken vid föregående förhör förklarad att han icke egde kännedom om huruvida hustru af någon af mödrarne till fosterbarnen emottagit några penningar, har emellertid vid senare förhör medgifvit, att han af fröken Hallberg emottagit 400 kronor för vård af Hallbergs dotter Karin Ragnhilda.

Mannen Nordberg har afgifvit följande berättelse:

Han har sedan 1899 varit gift med hustrun, Alva Nordberg, och har i äktenskapet haft två barn, nemligen gossarne Björn Gustaf Harry och Alvar Gustaf Harald, af hvilka den förstnämnde är död. Flickan Alva Syrene Josefina hade hustru Nordberg före äktenskapet och den är Nordberg icke fader till.

Hustrun har emottagit fosterbarn för att bidra till familjens uppehälle, men detta har skett emot mannen Nordbergs vilja, och han har därför icke heller skaffat eller hjälpt till att skaffa några fosterbarn. Mannen har arbetat allt sedan han blef gift, men de penningar han förtjent, hafva icke räckt till familjens uppehälle. Mannen har icke vidare lagt märke till huru barnen blifvit skötta, men då han på aftnarne hemkommit från arbetet äfvenså på söndagarne, har han lagt märke till, att barnen varit rena och fått mat. På hösten 1904 blef hustrun af Helsovårdsnämnden varnad och tillsagd, att hon icke vidare finge emottaga fosterbarn, utan att hon skulle lemna dem, hon hade. Hustrun lemnade då barnen ifrån sig och har icke haft några fosterbarn, förr än i sistlidne Mars månad, då hon skaffade sig flickebarnet Vilma, som nu finnes å Gräddö. Hustrun uppgaf i Mars vid ett tillfälle till mannen, att hon hade ett barn, Vilma, på förslag till fosterbarn, men mannen varnade

hennes att emottaga det. Hustrun tyckte emellertid, att de ovilkorligen behöfde den förtjensten. Äfven mannen ansåg det förmånligt att få någon extra inkomst, enär han åsamkat sig en del skulder, som han tänkte delvis kunna betala, ifall makarne finge penningar för det ifrågasatta fosterbarnet. Hustrun emottog Vilma och uppgaf, att hon emottagit 50 kronor för barnets vård under tre månader. Mannen såg aldrig penningarne, utom dem behöll hustrun, ifall hon erhölet några för detta barn.

Hustrun hade icke talat med mannen om Hallbergs barn Karin ^u Ragnhilda förr än hustrun redan öfverenskommit med Hallberg, att hon skulle emottaga barnet. Då först talade hon om för mannen, att hon skulle emottaga Hallbergs barn, och att hon skulle erhålla 400 kronor för barnets vård. Detta omtalade hon någon dag i början af sistlidne Maj månad, och då var hon i sällskap med fröken Hallberg, som mannen icke då kände. De uppsökte mannen Nordberg å Djurgården. Mannen kan icke påminna sig, om huruvida barnet då redan öfverlemnats i makarnes bostad, men samma dag utskref och undertecknade mannen Nordberg på begäran af fröken Hallberg och hustru Nordberg ett qvitto å 400 kronor. Detta qvitto skrefs på caféet i huset n:o 1 Götgatan. Några penningar emottog mannen icke, men hustrun uppgaf, att hon emottagit penningarne, och mannen såg, att hustru^u hade penningesedlar i en medhafad väska. Hvar hustrun gjort af penningarne, vet mannen icke, men han förstod, att hon användt någon del af dem till inlösen af en del makarnes pantsatta kläder och bohag. Hallbergs barn ^{vårdades} ~~fanns~~ hemma i makarne Nordbergs bostad några dagar före det hustrun flyttade till Gräddö. Då hon flyttade dit, medtog hon barnet. En söndag i början af Maj, då mannen Nordberg var på besök hos hustrun å Gräddö, såg han Hallbergs barn der, och var barnet då friskt. Dagen efter det flickebarnet aflidit, fick mannen genom telefonmeddelande från hustrun veta, att barnet aflidit. Påföljande söndag for mannen dit ut, men då hade begrafningen redan varit. Mannen känner icke till anledningen till barnets död. Nordbergs fader hade skött om begrafningen. Hustru Nordberg uttryckte sin tillfredsställelse öfver att fröken Hallberg sjelf varit ute å Gräddö under barnets sjukdom och vid detsammans död, så att modern kunde

sjelf intyga, huru barnet blifvit skött.

Sedan barnet aflidit, begärde Hallberg af mannen Nordberg att återbekomma 25 kronor. Mannen Nordberg, som då hade endast 20 kronor, lemmade detta belopp till Hallberg. Hustru Nordberg har för mannen förklarad, att hon insatt 100 kronor å bank för flickebarnet Karin Ragnhildas räkning, samt att hustru Nordberg lemnat bankqvittot eller boken, å hvilken penningarne insatts, till fröken Hallberg. Mannen visste dock icke om dessa hustruns uppgifter vore sanna. Hustrun hade vid flere tillfällen, särskildt på senare tiden, talat osanning för mannen.

Ytterligare hörd, har hustru Nordberg medgifvit, att mannen Nordberg icke emottagit något af de penningar hustru Nordberg erhållit af fröken Hallberg, samt att hustru Nordberg sanningslöst för mannen uppgifvit, att hon insatt penningar, 100 kronor, å bank för Karin Ragnhilda Hallbergs räkning liksom hon sanningslöst för mannen uppgifvit, att hustrun Nordberg återlemnade qvittot å penningarne till fröken Hallberg.

Hustru Anna Jansson, boende n:o 8 Trångsund 3 trappor upp hos fru Ljungholm, har vid förhör berättat följande:

Efter annons i någon tidning om en ledig tjenarinneplats begaf Jansson sig någon dag i slutet af sistlidne April månad till makarne Nordbergs bostad i huset n:o 1 B Mosebacketrappor och träffade der hustru Nordberg, som Jansson icke förut kände. Hustru Nordberg uppgaf, att hennes man vore styrman och att de hade sjelfva två barn, men att de för tillfället hade ett litet barn, Vilma, till vård. Detta sistnämnda barn vore dotter till slägting till styrmannen Nordberg. Nordbergs skulle behålla Vilma till hösten, då hennes föräldrar sjelfva skulle omhändertaga Vilma. Det bestämdes att Jansson skulle erhålla 15 kronor i lön per månad samt mat och husrum. Den 27 April började Jansson sin anställning hos Nordbergs. Någon af de första dagarne i Maj emottog hustru Nordberg fröken Hallbergs barn Karin Ragnhilda. Hustru Nordberg uppgaf till Jansson, att ^(Karin Ragnhilda) ~~det~~ vore dotter till en slägting till källarmästaren på restaurant "Pelikan", der hustru Nordberg, enligt sin egen uppgift, vore matsalsuppasserska. Jansson fick ensam sköta om såväl makarne Nordbergs båda barn som Vilma och Karin, enär hustru Nord-

berg tidigt om morgnarna lemnade hemmet och återkom först sent på aftnarna. Hon hade nemligen, såsom hon sade, sin plats på källaren "pelikan" att sköta. Vilma och Karin voro båda friska, och Jansson, som sjelf haft två barn, var kunnig att sköta späda barn. Hustru Nordberg köpte lämplig mjölk åt barnen och Jansson blandade mjölken med vatten, dock obetydligt, innan hon gaf barnen till förtäring af den. Hon tillsatte äfven maten med socker. Barnen tycktes må väl af den mat Jansson gaf dem. Karin var grinig, och därför föreslog Jansson, att man borde besöka någon läkare, innan barnet togs ut på landet. Hustru Nordberg, fröken ^{Hallberg} och Jansson gjorde sällskap med barnet till en läkare vid Fleminggatan och dit gick hustru Nordberg ensam in med barnet. Hustru Nordberg sade, då hon kom ut från läkaren, att läkaren endast yttrat, att det icke låge något ovanligt i att småbarn skreko. Någon dag före den 8 Maj lemnades flickebarnet Vilma till en fru Mård vid Skepparegatan, enär det var bestämdt att Jansson skulle resa ut till Gräddö med Karin och ställa i ordning, innan Vilma toges ut till Gräddö. Den 8 Maj reste Jansson till Gräddö med Karin. Å Gräddö skulle Jansson sköta hushållet och passa upp mannen Nordbergs fader, hvilken var sängliggande sjuk. Karin sköttes af såväl Jansson som fru Nordberg. Några dagar efter det Karin flyttats ut till Gräddö, kom fröken Hallberg dit och stannade der. Karin var då klen och fröken Hallberg stannade derfor kvar. Flickebarnet Karin blef allt sämre och sämre, men någon läkare sändes icke efter eller rådgjordes med. Hustru Nordberg trodde, att barnet led af barnkolera. Fröken Hallberg omtalade härunder för Jansson, att hon betalt 400 kronor till hustru Nordberg för Karins vård. Fröken Hallberg skulle resa till Amerika, och det var, enligt Hallbergs utsago till Jansson, öfverenskommet att Nordbergs skulle adoptera Karin. Någon dag i medio af Maj månad afled Karin. Detta skedde på aftonen. Hustru Nordberg hade barnet i knäet, der barnet Karin låg på rygg och qved. Fröken Hallberg och Jansson stodo bredvid hustru Nordberg på golfvet. Hustru Nordbergs svärfader skötte om begrafningen af liket, hvilket begrafdes en söndag å kyrkogården å Rådmansö. Hustru Nordberg och fröken Hallberg voro närvarande vid begrafningen. Både hustru Nordberg och fröken Hall-

berg tyckte det vara öfverflödigt att sända efter läkare, emedan de rådfrågat läkare i Stockholm, innan barnet fördes ut till landet.

Skräddaren Klas Gotthard Sandin och hans hustru Maria Augusta Elisabet, boende i huset n:o 10 Fleminggatan 3 trappor upp, hafva blifvit hörda och sammanstående afgifvit följande berättelse:

Under tiden från midten af Augusti månad 1904 till i midten af sistlidne Maj månad bodde hos makarne Sandin fröken Blenda Leontina Hallberg. Den 27 sistlidne Februari intogs hon på Barnbörds- huset vid Handtverkaregatan, der hon förlöstes från ett flickebarn, som i dopet erhöill namnen Karin Ragnhilda. Sedan Hallberg till- frisknat återkom hon till Sandins, men barnet inackorderades hos en kvinna vid namn Lisa Jonsson, n:o 35 Karlbergsvägen 3 trappor upp. Det var Hallbergs mening, att barnet skulle stanna der, tills hon hunne bereda barnet någon annan plats, och hon talade om, att hon tänkte försöka få in barnet på Allmänna Barnhuset. Hallberg hade svarat på en annons i tidning om att fosterbarn emottoges, men visste icke makarne annonsens ordalydelse. Någon dag i början af sist- lidne Maj månad, troligen den 3 Maj, fick Hallberg i Sandins bosta- besök af en kvinna, som makarne Sandin nu igenkänt vara hustru Nord- berg. Hustru Nordberg talade med Hallberg i makarne Sandins närvaro om att hustru Nordberg skulle emottaga Hallbergs barn såsom eget barn, adoptera det. Hustru Nordberg begärde att få genast ett be- lopp, 400 kronor, af Hallberg i ett för allt för barnet, men mannen Sandin afrådde Hallberg att genast göra upp saken och ansåg det bäst, att hustru Nordberg först finge se barnet. Hustru Nordberg och Hallberg lemmade derefter bostaden och sade sig ämma gå till Lisa Jonsson för att se på barnet. På qvällen samma dag återkom Hallberg till Sandins bostad och uppgaf, att hon öfverenskommit med hustru Nordberg, att makarne Nordberg skulle emottaga flickebarnet Karin Ragnhilda såsom eget barn, samt att Hallberg betalt hustru Nordberg 400 kronor härför; och framvisade Hallberg nu ett af man- nen Nordberg utfärdadt och undertecknadt, samt af två personer be- vittnadt qvitto, att mannen Nordberg emottagit 400 kronor af Hall- berg.

Ogifta Brita Lisa Jonsson, boende n:o 35 Karlbergsvägen 3 tr.

upp öfver gården; har vid förhör berättat följande:

Jonsson annonserade i sistlidne December månad i Stockholmstidningen att Jonsson önskade ett fosterbarn. Bland andra svarade på denna annons fröken Blenda Leontina Hallberg, hvilken uppsökte Jonsson. Hallberg var då hafvande och det öfverenskoms mellan Jonsson och Hallberg, att Jonsson skulle mot 18 kronor i månaden emottaga och vårda Hallbergs barn. I slutet af sistlidne Februari eller början af sistlidne Mars månad mottog Jonsson å barnbördshuset vid Handtverkaregatan Hallbergs barn Karin Ragnhild. Barnet var då friskt, men sedan Jonsson haft det i omkring 14 dagar, insjuknade det i barnkolera. Jonsson sökte å barnkliniken vid Kungsgatan läkarehjelp för barnet och erhöll medicin till barnet, hvilket kryade till sig, så att det, då Jonsson i början af sistlidne Maj lemnade det ifrån sig, var friskt, fastän det var något klent. Barnet åt då bra och hullet var godt. Hallberg sade till Jonsson, att hon först ämnat söka få in barnet på allmänna Barnhuset, men ändrade sig sedan och uppgaf, att hon kommit öfverens med en fru från landet att denna skulle taga barnet såsom eget barn mot 400 kronor. Af dessa penningar skulle dock 200 kronor sättas in å bank för barnets räkning. Hallberg och en annan qvinna, hvilken Jonsson nu å detektivstationen igenkänt vara hustru Nordberg, kommo en dag i början af sistlidne Maj månad upp till Jonsson för att hemta barnet. Nordberg skulle blifva barnets fostermoder. Hustru Nordberg uppgaf, att hon vore hustru till en styrman, att hon bodde på landet, men tillfälligtvis vistades här i staden, der hon bodde hos sin mans principal, en kapten, samt att hon hade endast ett barn. Samma dag afhemtades barnet från Jonsson. Någon tid efteråt kom Hallberg upp till Jonsson och omtalade att barnet aflidit ute på landet, och skulle Hallberg, enligt hvad hon uppgaf, försöka återfå en del af de 400 kronor hon erlagt till hustru Nordberg för barnets vård.

14). Förutnämnda fröken Elsa Gunhild Wigström, anstald i cigarraffären i huset n:o 5 & 7 David Bagaresgatan samt boende i huset n:o 19 A Saltmätaregatan, har vid förhör berättat följande:

Den 6 Mars i år födde hon å södra Barnbördshuset ett flickbarn som i dopet erhöll namnet Naemi. I början hade en fru Lindberg, hos

hvilken Wigström är boende, barnet, men den 15 sistlidne April inackorderades barnet hos en familj Runholm, boende vid Åkersberga i Österåkers församling å stället Lappdal, och betalade Wigström här 20 kronor i månaden för barnet.

Den 29 sistlidne Maj läste Wigström en annons i Stockholmstidningen, hvilken annons var af innehåll att ett barn önskades som eget. Wigström svarade på annonsen, och med anledning af det svar Wigström afgifvit, erhöll Wigström den 31 Maj i bostaden ^{besök} af hustru Nordberg, hvilken Wigström då icke kände. Hon omtalade för Wigström att hon vore gift med styrman Nordberg och att hon haft två barn, af hvilka det ena nyligen aflidit; och önskade hustru Nordberg sig nu ett fosterbarn. Hon uppgaf, att Nordbergs kanske framdeles komme att adoptera barnet. Penningar för barnets räkning ville hustru Nordberg icke ha, men hon ville, att barnet skulle få ett minne af sin moder, och det minnet skulle utgöras af 100 kronor, som skulle sättas in i bank på bok för barnets räkning och i barnets namn. Wigström, som vid tillfället icke innehade penningar, frågade, om icke hustru Nordberg ville vänta något med penningarne, hvartill hustru Nordberg icke svarade annat, än att hon fått flere svar på sin annons. Då Wigström fick veta, att hustru Nordberg fått flere svar och då Wigström, som förut har ett barn att försörja, gerna önskade, att hustru Nordberg skulle emottaga Naemi, förklarade Wigström, att hon skulle försöka anskaffa beloppet samma dag. Wigström telefonerade till sin principal och frågade om hon kunde få af honom låna 50 kronor, men han svarade, att hon icke kunde få låna beloppet, men att han vore villig gå i borgen för henne. Deref-ter följdes hustru Nordberg och Wigström åt till Tunnelgatan, der hustru Nordberg stannade vid ingången till tunneln, under det Wigström begaf sig till affären för att hemta sin aflöning 50 kronor. Med dessa penningar återvände hon till Tunnelgatan och träffade der hustru Nordberg, som enligt öfverenskommelse inväntade Wigström. De följdes åt till ett konditori, der Wigström till hustru Nordberg öfverlemnade penningarne 50 kronor, och utskref Wigström efter hustru Nordbergs diktamen ett qvitto å beloppet, hvilket under-tecknades af hustru Nordberg. Qvittot har följande lydelse, så vidt

*(Fröken Gunhild Wigström emottagit
50 kr som härmed erkännes)*

Wigström kan erinra sig: ~~att hon hade ett barn~~ ⁵⁰ Stockholm den 31/5 05. Alva Nordberg. ^{kvittot bifogades, se d.} Det blef nu öfverenskommet mellan Wigström och hustru Nordberg, att Wigström inom en månad skulle betala ytterligare 50 kronor, och utlofvade hustru Nordberg att då, sedan hon sålunda skulle hafva erhållit hela summan 100 kronor, utfärda ett "riktigt qvitto". Wigström och hustru Nordberg följdes åt till Ränthmästaretrappan, der de mötte hustru Nordbergs man, för hvilken Wigström nu blef presenterad. Hustru Nordberg underrättade mannen om att det vore fråga om att Nordbergs skulle taga Wigströms barn som eget, hvartill mannen svarade, att de ju kunde göra det, om hustru Nordberg tyckte om barnet. Sedan de öfverenskommit att alla tre följas åt till Åkersberga påföljande dag för att se på barnet, skildes Wigström från makarne Nordberg. - Den 1 Juni följdes makarne Nordberg och Wigström åt till Åkersberga för att se på barnet. Sedan hustru Nordberg sett flickebarnet Naemi, yttrade hon, att flickan var rar, och att hon skulle emottaga barnet. -

Söndagen den 4 Juni reste Wigström ut till Gräddö med barnet och lemnade det till fru Nordberg. Wigström fick der se, att Nordbergs hade två egna barn, och gjorde ^{hon} hustru Nordberg uppmärksam på att ^{hustru Nordberg} hon förut sagt att Nordbergs hade endast ett barn. Hårtill svarade hustru Nordberg: "hörde du inte, att jag talte om att jag hade en flicka före äktenskapet". Wigström såg icke till några fosterbarn der och det var icke tal om att Nordbergs hade mer än Naemi såsom fosterbarn då. Wigström vistades å Nordbergs ställe ^{Gräddö} från kl. 1 till kl. 5-6 tiden e.m. Inne i stugan fans, så vidt Wigström kunde se, icke något annat fosterbarn än Naemi. - Den 7 Juni erhöll Wigström ett bref från hustru Nordberg, dagteckadt den 6 Juni i Gräddö, i hvilket bref hustru Nordberg underrättar om att Naemi vore sjuk och att hustru Nordberg sändt bud efter provinsialläkaren. Dagen derefter, ^{den 8 Juni,} erhöll hon ett vykort, i hvilket hustru Nordberg meddelade, att Naemi fortfarande vore sjuk. ^{dit} Tisdagen den 13 Juni erhöll fröken Wigström af mannen Nordberg underrättelse om att Naemi vore död. Någon dag senare, Onsdagen den 14 eller Torsdagen den 15, erhöll Wigström bref från hustru Nordberg med underrättelse att Naemi aflidit, men Wigström fick icke veta hvilken dag bar-

net af lidit. Mannen Nordberg omtalade för Wigström, att Naemi skulle begrafvas Söndagen den 18 Juni, till hvilken tid Wigström ock reste till Gräddö. Mannen Nordberg resta samtidigt till Gräddö. Hustru Nordberg underrättade emellertid Wigström om att någon begrafning icke skulle ega rum den dagen, enär "dödgräfvaren brutit ryggen af sig", så att någon graf icke kunnat grävas, utan komme antagligen Nordbergs sjelfva att få gräva grafven. Liket var, enligt hustru Nordbergs utsago, bisatt i en grop en mil från platsen. Wigström trodde hustru Nordbergs uppgifter. Några dagar senare fick Wigström vykort från hustru Nordberg med underrättelse att begrafningen skulle ske Torsdagen den 22 Juni. Wigström kunde icke resa ut till Gräddö den dagen. Någon dag i slutet af Juni uppsökte hustru Nordberg här i staden Wigström och meddelade, att liket efter Naemi nu skulle begrafvas. Detta gaf Wigström anledning att fråga om icke liket var begrafvet, hvartill Hustru Nordberg svarade: "Jo visst är hon begrafven". På Wigströms ytterligare frågor, om det verkligen vore sanning, att liket begrafts, svarade hustru Nordberg undvikande: "Gustaf (mannen Nordberg) stannar ute nästa vecka för att sköta om det". Då Wigström betviflade, att Naemi verkligen begrafts, yttrade hustru Nordberg till Wigström: "såg du inte fotografiet af Naemi såsom död, kortet låg på skänken?" Härtill genmälte Wigström: "Har ni fotograferat henne? Hvarför visade ni inte mig kortet?" Hustru Nordberg svarade härtill: "ja det var kistan förstås, som var fotograferad." Då Wigström sålunda visade sig miss-tänksam, yttrade hustru Nordberg: "ja det är tacken för att man velat göra människor väl".

Fröken Wigström har tillagt, att hustru Nordberg Söndagen den 4 Juni efter det Wigström lemmat Naemi i Nordbergs vård, yttrat, att Wigström icke skulle behöfva betala de resterande 50 kronorna till hustru Nordberg, utan hade makarne Nordberg kommit öfver ens om att, endast för Wigströms skull, taga en inackordering, på det att Wigström icke skulle behöfva betala vidare. Hustru Nordberg har vidare till Wigström uppgifvit, att anledningen till Naemis död var re "fettbildning kring hjertat", beroende på att barnet "fått för stark mat från början", dermed åsyftande, att den som skött barnet

innan hustru Nordberg emottog det gifvit det för fet mat. Vidare uppgaf hustru Nordberg, att hon varit till läkare med barnet i Norrtälje tre dagar innan barnet dog, och läkaren hade sagt att barnet lede af fettbildning kring hjertat och förkylning.

Hustru Nordberg har vid förhör medgifvit, att hon äfven emottagit fröken Gunhild Wigströms flickebarn Naemi till vård och att detta barn aflidit efter det Nordberg vårdat det tre dagar, men förnekade hustru Nordberg att hon, såvidt hon visste, varit vållande till barnets död eller afdagatagit det.

Hustru Nordberg afgaf i saken följande berättelse:

Sedan i punkt 1 här ofvan omnämnda flickebarnet Karin Ragnhild ~~de~~ aflidit, fordrade barnets moder fröken Blenda Hallberg att återbekomma en del af de penningar hon erlagt för sitt barn till Nordbergs. Hustru Nordberg, som var i saknad af penningar vid tiden för Karins begrafning den 28 Maj, beslöt sig för att anskaffa penningar genom att emottaga ännu ett fosterbarn, och reste hustru Nordberg därför den 28 Maj till Stockholm och lät i Stockholmstidningen eller Dagens Nyheter införa en annons om att ett fosterbarn, som upp- toges såsom eget barn, kunde få vård på landet. Hustru Nordberg erhöll flere svar, och bland dem som svarade på annonsen var äfven fröken Gunhild Wigström, n:o 19 A Saltmätaregatan. I annonsen hade hustru Nordberg icke utsatt såsom vilkor för emottagande af barnet att penningar skulle erläggas. Den 31 Maj uppsökte hustru Nordberg fröken Wigström, hvilken dervid frågade om hustru Nordberg ville emottaga hennes barn Naemi mot en summa "i ett för allt", hvartill hustru Nordberg, ^{besvare} att hon egentligen skulle hafva mycket penningar för att på det sättet taga ett barn som eget. Wigström uppgaf då, att hon hade två barn att försörja, och att hon vore villig lemna hustru Nordberg 100 kronor för Naemi. Hustru Nordberg ansåg emellertid denna summa för liten att fostra barnet på, och föreslog hon därför, att detta belopp borde sättas in på bank för barnets räkning. Detta förslag gillade dock icke Wigström, utan hon ville att hustru Nordberg ^{gif} skulle ~~ha~~ ^{behålla} penningarne. Wigström var villig att samma dag, den 31 Maj, betala 50 kronor och begärde att få lemna de resterande 50 kronorna den 1 Juli. Hustru Nordberg bestämde nu med Wigström, att hustru Nordberg skulle emottaga barnet Nae-

mi, men det blef ej bestämdt huru länge hustru Nordberg skulle vårda det. Det var dock hustru Nordbergs mening att emottaga barnet såsom eget barn och vårda det såsom sådant, ehuru någon uttrycklig öfverenskommelse icke träffades med Wigström derom. Wigström öfverlemnade emellertid samma dag 50 kronor till hustru Nordberg, hvarefter de följdes åt till Skeppsbron, der de träffade mannen Nordberg, för hvilken hustru Nordberg omtalade, att hon skulle emottaga Wigströms barn Naemi, och frågade om mannen hade någonting deremot. Mannen hade ingenting emot att hustru Nordberg emottog barnet, men hon nämnde ingenting till mannen om att hon skulle taga barnet som eget barn. Den 1 Juni reste makarne Nordberg i sällskap med Wigström till Åkersberga, der barnet Naemi då vårdades, och sågo flickan, hvarefter det beslöts, att Wigström skulle påföljande Söndag resa ut med barnet till Gräddö. Barnet var friskt och väl-skött.

Söndagen den 4 Juni anlände Wigström med flickebarnet Naemi till Gräddö och öfverlemnade barnet till hustru Nordberg. Wigström beklagade sig öfver att hon ^{hade} ondt om penningar, och därför yttrade hustru Nordberg, att Wigström kunde få längre anstånd med de resterande 50 kronorna än till den 1 Juli, och uppgaf hustru Nordberg tillika, att hon kanske komme att skaffa sig inackorderingar. Det blef aldrig tal om, att Wigström helt och hållet skulle slippa betala de resterande penningarne.

Hustru Nordberg skötte sjelf Naemi. Barnet fick ligga på en kudde i en klädkorg. Den kudde, barnet fick ligga på, innehöll renhår och dun. På barnet breddes en filt och ett täcke eller en schal, och förvarades barnet på så sätt i köket bredvid den säng, i hvilken hustru Nordberg låg i köket. Barnet fick mat bestående af hälften oskummad mjölk och hälften vatten med tillsatts af socker och hafremjöl. Barnet var friskt och åt af födan. På aftonen samma dag barnet lemnats till Nordberg, den 4 Juni, skrek barnet något, men tystnade snart åter. Det sof godt på natten till Måndagen. På Måndagen var barnet kinkigt och grinigt, men det åt normalt. Tisdagen den 6 hade barnet kolik, så att magen blef utspänd, men sedan hustru Nordberg gifvit barnet en tesked ricinolja, fick det öppning och blef

synbarligen bättre. På aftonen kl. 10 Tisdagen den 6 Juni gingo hustru Nordberg och hustru Janssons till sängs. Äfven denna natt skötte hustru Nordberg sjelf Naemi och hade henne liggandes i sin korg stående bredvid hustru Nordbergs säng, så att hustru Nordberg lätt skulle kunna sköta barnet. Under större delen af natten var barnet grinigt och hustru Nordberg var flere gånger uppe och värmdes mat åt barnet, hvilket åt af maten under första delen af natten. Efter klockan 2,30 på natten vägrade barnet emellertid att mottaga någon föda, men fortfor att grina. Kl. omkring 3,30 värmdes hustru Nordberg sista gången under natten mat åt barnet, men barnet åt icke af maten. Kl. omkring 4,30 ropade hustru Jansson åt hustru Nordberg, att Naemi skrek, hvartill hustru Nordberg svarade, att hustru Nordberg hörde att barnet skrek, hvarjemte hustru Nordberg tillade, att hustru Nordberg varit vaken hela natten för Naemis skull. Hustru Nordberg stack emellertid äfven nu nappen i munnen på barnet, hvarefter barnet, som dock icke tog emot nappen, för några ögonblick tystnade. Vid detta tillfälle hade barnet, som sedan kl. 3-tiden legat olindadt, sparkat af sig täcket, så att benen voro nakna och kalla. Hustru Nordberg lade då öfver barnets ben en vanlig örngottskudde. Härefter slumrade hustru Nordberg in, enär Naemi teg då. Kl. omkring 6,30 vaknade hustru Nordberg genom att Jansson väckte henne. Hustru Nordberg steg genast upp för att gå ett ärende till båten. Naemi var tyst. Sedan hustru Nordberg druckit kaffe, skulle hon se till Naemi. Barnet låg med öppen mun och detta fann hustru Nordberg besynnerligt, hvarför hon ropade till: "herre Jesus" och tog upp barnet. Detta var då varmt, och fru Nordberg tyckte att det kom någon varm andedrägt från barnets mun, men i öfrigt gaf det inga lifstecken ifrån sig. Hustru Jansson vidade in barnet i en filt och rullade det fram och åter, utan att läkväl barnet kom till lif. Hustru Jansson föreslog, att hustru Nordberg skulle springa efter barnmorskan, men hustru Nordberg var icke benägen anskaffa henne, utan beslöto de att hustru Jansson skulle springa efter Augusta Persson, hvilka samma dag skulle komma till hustru Nordberg och tvätta.

Inom kort återkom hustru Jansson och en stund efter henne kom Augusta Persson. Jansson hade med sig slagvatten, och med detta gnedo de barnets tinningar och fötter, men lifvet hade då flytt.

Liket efter Naemi förvarades derefter å Gräddö tills det först den 5 sistlidne Juli begrafdes i Rådmansö kyrkogård.

Hustru Nordberg underrättade mannen Nordberg, samma dag Naemi dött, om dödsfallet, men begärde hon, som telefonerade till mannen, att han icke skulle underrätta Wigström derom, ty det skulle hustru Nordberg sjelf ombesörja genom bref. Hustru Nordberg underrättade ungefär åtta dagar efter dödsfallet Wigström om att Naemi aflidit. Anledningen till att hustru Nordberg icke genast ville underrätta modern om barnets död var, att hon tänkt först få liket obduceradt, och dessutom tyckt, att det var obehagligt och märkvärdigt att barnet aflidit efter det hustru Nordberg vårdat detsamma så kort tid. Då Wigström den 18 Juni besökt hustru Nordberg å Gräddö, hade hustru Nordberg sanningslöst för henne uppgifvit att barnets lik vore bisatt. Anledningen till denna osanna uppgift var den, att hustru Nordberg icke ville visa liket för Wigström, emedan liket då ännu ej vore svept och kista ej heller ännu anskaffats.

På fråga, hvarför hustru Nordberg icke ombesörjt likets begrafning förr än fyra veckor efter dödsfallet, förklarade hustru Nordberg, att hon icke haft penningar till begrafningens bekostande. Uppmärksamgjord på att det vore känt, att hustru Nordberg redan den 10 Juni erhållit 165 kronor för fosterbarnet Märta, förklarade hustru Nordberg, att detta vore med samningen öfverensstämmande, men hade detta förhållande fallit ur hennes minne. Hustru Nordberg uppgaf derefter, att hon icke kunde lemna någon förklaring öfver att liket icke förr begrafts än som skett.

Hustru Nordberg har förnekat, att hon afdagatagit Naemi eller genom vanvård varit vållande till Naemis död.

Mannen Nordberg har vid förhör medgifvit, att han lemnat sitt tillstånd till att hustru emottoge Wigströms barn, men Nordberg hade sig icke bekant mot hvilket belopp eller att hon tagit barnet som eget barn. Onsdagen den 7 Juni telefonerade hustrun till honom att Naemi aflidit och hustrun begärde, att mannen icke skulle med-

dela Wigström dödsfallet. Då mannen senare fram på månaden vistades å Gräddö, var barnliket ännu icke begrafdt. Han förestälde hustrun att hon skulle ställa om att liket begrafdes, men hustrun undskyllde sig med att hon icke hade penningar till begrafningen; och ansåg hon dessutom, att det endast blefve "bråk" om liket begrafdes genast och ^{så} kort efter flickebarnet Karins begrafning. Nordberg hade då sitt arbete att sköta, och han underrättade hustrun om att hon borde skaffa någon annan att ombesörja begrafningen, enär det blefve billigare, än om mannen toge sig ledigt från arbetet och reste ut till Gräddö. Under Pingsthelgen var mannen Nordberg å Gräddö, och var liket efter Naemi då icke begrafdt. Efter helgen återvände mannen Nordberg till Stockholm, men begaf sig midsommarafton ånyo till Gräddö och stannade der en vecka, enär han skadat sig, så att han icke kunde arbeta. Under det mannen nu vistades der, reste hustrun in till Stockholm och återkom inom några dagar med gossebarnet Axel Herman. Då hustru nu erhållit penningar, förklarade mannen att hustrun ovilkorligen måste ställa om så att liket begrafdes, och skulle mannen den 2 Juli på aftonen återvända till Stockholm och börja sitt arbete. Hustrun satte sig emellertid bestämdt emot detta och begärde, att mannen skulle stanna några dagar och sköta om begrafningen. Måndagen den 5 Juli begåfvo sig mannen och hustru Nordberg till pastorn i församlingen och begärde, att liket måtte få begrävas. Till pastorn uppgaf nu hustru Nordberg, att barnet aflidit någon af de sista dagarne i Juni månad. Det öfverenskoms derefter, att liket skulle begrafvas Onsdagen den 5 Juli.

Efter återkomsten från pastorn, telefonerade hustru Nordberg till Norrtelje efter en likkista, hvilken påföljande dag anlände. Tisdagen den 4 Juli svepte Nordbergs liket. Detta hade hittills förvarats i en korg i vedboden. Då liket flyttades från korgen till kistan, var det så förvandladt, att hufvudet skildes från bålen och blef liggande på marken. Tisdagen den 4 på eftermiddagen buro mannen Nordberg och hustru Jansson liket till bårhuset. Den 5 Juli begrafdes liket, dervid mannen Nordberg och hustru Jansson voro närvarande.

Vid ifrågavarande tid, sista hälften af Juni månad, hade hustru

Nordberg en fröken Asp inackorderad. Hustru^m begärde, att mannen icke skulle för henne omtala, att liket efter Naemi förvarades i vedboden, och äfven tillhöll hustru Nordberg makarnes barn att icke för någon nämna om liket efter Naemi.

Då kyrkoherden begrafde liket efter Naemi, frågade han mannen Nordberg, om ännu ett barn aflidit å Gräddö, förutom Karin och Naemi, hvartill mannen Nordberg svarade nekande. Pastorn yttrade då, att ett rykte kommit i omlopp, att så skulle vara förhållandet och att en undersökning af polismyndigheten tarfvades. Då mannen återkom efter begrafningen, underrättade han hustrun om hvad kyrkoherden sålunda yttrat. Hustrun genmälde då till mannen Nordberg: "tror du att det blir efterräkningar?"

Mannen Nordberg förklarade, att han icke kunde yttra sig om huru hustrun skött Naemi, enär mannen Nordberg icke varit å Gräddö under det hustrun vårdade Naemi mer än Söndagen den 4 Juni. Barnet hade då varit friskt.

Mannen Nordberg har å detektivstationen öfverlemnat ett bref från hustrun till honom, dateradt "Gräddö den 7 Juni 1905" och af innehåll bland annat, att mannen skulle "helsa Gunhild (Wigström) att jag tror aldrig att flickan lefver länge", hvilket bref bifogas, Bil. d.

Förutnämnda hustru Anna Jansson har berättat följande:

Handwritten: ϕ *Handwritten:* ϕ

Sedan barnet Karin Ragnhild aflidit, hade hustru Nordberg icke något fosterbarn å Gräddö fröken Wigström Söndagen den 4 Juni dit öfverlemnat sitt barn Naemi till hustru Nordberg. Innan Wigström ankom med barnet, förklarade hustru Nordberg, att Wigström gjort Nordbergs så stora tjänster förut, att hustru Nordberg ansåg det som en hederssak att emottaga barnet. Då Wigström öfverlemnade barnet var detsamma friskt och vid godt hull, och hustru Nordberg uttryckte också sin tillfredsställelse med barnet under yttrande: "det är helt annat, det, än den stackars Karin". Hustru Jansson skötte icke Naemi vidare, än att hon på Söndagen den 4 Juni bytte om kläder på barnet och gaf det mat en gång. I öfrigt skötte hustru Nordberg sjelf Naemi, och underrättade ^{hon} också hustru Jansson om att hustru Nordberg skulle sjelf sköta detta barn. Hustru Jansson iakt-

tog, att hustru Nordberg vid tillblandningen af mjölk till barnet blandade till allt för mycket vatten och gjorde hustru Jansson henne uppmärksam härpå. Då svarade hustru Nordberg endast, att hon toge så stark mat som helsopolisen tilläte. Måndagen den 5 och Tisdagen den 6 Juni var barnet friskt till på Tisdagskvällen, då det började skrika ganska häftigt; och höll det på dermed ungefär en timme. Hustru Jansson föreslog då att hustru Nordberg borde linda upp barnet och gifva det varm mat. Under yttrande: "hon kan väl inte vara hungrig nu igen" lindade hustru Nordberg upp barnet och gaf det varm ordinärt stark mjölk. Hustru Nordberg blandade i mjölken en thesked ricinolja och barnet åt af maten. Det blef derefter åter lugnt, men började inom en stund åter att skrika. Kort efter det barnet börjat andra gången skrika, fick det emellertid öppning och sedan lugnt igen. Under natten var barnet i början lugnt, såvidt Jansson kunde höra. Då Jansson klockan 2 på natten var inne och skötte om hustru Nordbergs svärfader sof barnet alltjemt stilla och hustru Jansson gick till sängs och insomnade, men vaknade efter någon stund vid att barnet grät. Hustru Nordberg sof emellertid. Hustru Jansson väckte henne och frågade henne huru hon kunde tillåta att barnet finge skrika så. Hustru Nordberg svarade då: "jag hör nog att hon skriker", hvarefter hustru Nordberg satte sig upp i sängen och gaf barnet diflaskan. Då barnet fått nappen i munnen, slutade det att skrika, men snyftade något. Hustru Jansson insomnade ånyo och vaknade något öfver klockan 6 eller kort före half 7 samt steg då upp och kokade kaffe. Då kaffet var färdigt, tillsade hustru Jansson hustru Nordberg härom, hvarefter hustru Nordberg steg upp och klädde sig. Klockan var då omkring 7. Det var meningen, att hustru Nordberg skulle gå till handelsboden å Gräddö och då hon var färdigklädd: *yttrade hustru Nordberg* "jag skall väl se på dig skrikhals innan jag går, men du är söt ändå" och lyfte samtidigt på en kudde som låg öfver barnet i korgen. I detsamma hustru Nordberg tog i kudden, ropade hon till: "herre Jesus flickan är död" och ryckte samtidigt upp barnet ur bädden och stälde sig med det på golvet. Barnet var då varmt och hustru Jansson föreslog att de skulle rulla barnet. De lade barnet på en filt på golvet och rullade det fram och till-

baka, men barnet kom icke till lif. Hustru Jansson uppmanade hustru Nordberg att genast springa till ackuschörskan, som bodde på omkring 15 minuters väg derifrån, ty Jansson ansåg att de icke stode till svars med att icke vidtaga någon åtgärd med barnet. Hustru Nordberg förklarade, att hon icke tålde "se ackuschörskan för sina ögon, och för resten blir det så mycket väsen, om man skall springa efter barnmorskan". Jansson tyckte, att hustru Nordberg, som var betydligt yngre än hustru Jansson, hade lättare att springa efter någon, synnerligast som hustru Nordberg dessutom var klädd, men hustru Nordberg stannade dock kvar. Hustru Jansson sprang till en närheten af grannqvinnan Augusta i Råttfällan och fick af henne slagvatten, hvar efter Jansson återvände till hustru Nordberg. De smorde barnet med slagvattnet om händerna och å läpparne. Barnet hade emellertid redan aflidit. Liket var blått i underlifvet och stolgågen samt på insidan af venstra låret. Omkring stolgången funnos 4 eller 5 små hål "som om det varit stucket med knappnål". På venstra kinden var en någorlunda stark rodnad. Magen var uppspänd och hög.

Liket bars ut i vedboden, der det förvarades hela tiden tills det den 4 Juli af Jansson och mannen Nordberg forslades till bårhuset.

Den 18 Juni var fröken Wigström ute å Gräddö och vid samma tillfälle anlände dit en fröken Asp, som skulle inackorderas hos hustru Nordberg. Hustru Nordberg tillsade sina barn att de icke finge omtala att liket efter Naemi finnes i vedboden, ty om de talade om det för någon, så skulle "de få stryk". Äfvenså uppmanade hon hustru Jansson att icke för Wigström eller Asp omtala förhållandet.

Då liket den 4 Juli af Jansson lades i kistan, var det så förvandladt, att hustru Jansson icke i detsamma kunde igenkänna liket efter Naemi. Hufvudet skilde sig helt och hållet från bålen då liket lyftades från korgen i kistan.

Hustru Nordberg förklarade vid flere tillfällen att liket icke begrafdes förr än som skett för att Nordbergs icke fått några penningar från Wigström. Hon skulle nemligen betala begrafningen.

Hustru Jansson hade vid ett tillfälle iakttagit, att den mjölk hustru Nordberg gaf Naemi att äta, var grumlig. Hustru Nord-

berg förklarade, att hon gifvit barnet chokolad och att detta vore
anledningen till att mjölken var grumlig. *Karls vis 93 §*

Fru Emma Kristina Lindberg, boende i huset n:o 19 A Saltmäta-
regatan 3 trappor upp, har vid förhör berättat följande:

Wigström, som vore boende hos fru Lindberg, hade någon dag i
slutet af sistlidne Maj månad hade svarat på en tidningsannons om
att plats funnes för ett fosterbarn. Hustru Nordberg kom i anled-
ning af annonsen upp till Lindbergs och sökte der Wigström samt
träffade äfven Wigström. Hustru Nordberg uppgaf här, att hennes
man vore sjökapten samt att makarne Nordberg hade ett landtställe.
Vidare förklarade hustru Nordberg, att hon och hennes man kommit
öfver ens om att mot 100 kronor taga ett fosterbarn såsom eget barn
På fru Lindberg fråga, huru hustru Nordberg kunde mot 100 kronor
emottaga ett barn såsom eget barn, svarade hustru Nordberg, att
hon vore så barnkär och att hon förut hade endast ett barn. På fru
Lindbergs uppmaning att väl vårda Wigström barn, ifall det blefve
beslutadt, att hustru Nordberg skulle emottaga detsamma, svarade
hustru Nordberg: "jag är så barnkär, att något annat icke kan kom-
ma i fråga". Under det Wigström kom öfverens med hustru Nordberg
om barnets vård, var fru Lindberg icke närvarande.

Hustru Nordberg har vid ytterligare förhör förnekat, att hon
vanvårdat barnet Naemi eller att hon varit vållande till barnets
död. Hon kunde icke förklara anledningen till att liket efter bar-
net icke begrafts förr än den 5 Juli.

Hustru Nordberg ändrade sedermera sin uppgift ^{om} att barnet af-
lidit den 7 Juni på morgonen derhän, att hon numera med bestämdhet
erinrade sig, att barnet aflidit Tisdagen den 6 Juni på morgonen.
Hon vore så mycket mera viss härpå, som hon komme ihåg, att barnet
aflidit på hennes mans namnsdag, Gustaf-dagen. Hon hade nemligen
den 6 Juni telefonerat till honom för att gratulera honom, men hade
hon vid telefonsamtalet glömt framföra gratulationen, utan i stäl-
let underrättat mannen Nordberg om att Naemi aflidit.

Uppmärksamgjord på, att hon i bifogade bref, Bil. d., den 7
Juni ~~i brefvet~~ underrättat mannen om att barnet endast vore sjukt,
och att denna uppgift i brefvet sålunda skulle vara osann och på-

visad, att det syntes osannolikt, att hustru Nordberg den 7 Juni skulle hafva skrivit denna osanning till mannen sedan hon redan föregående dag telefonerat till honom om att samma barn aflidit, vidhöll hustru Nordberg dock sin nu senast afgifna uppgift, men kunde icke förklara anledningen till den osanna uppgiften i brevet.

15) Fröken Anna Sofia Jansson, boende i huset n:o 46 Fleminggatan 3 trappor upp hos Persson, har blifvit hörd och berättat följande: Den 4 sistlidne Juni födde hon hos barnmorskan fru Lindström i huset n:o 30 Uplandsgatan gossebarnet Axel Herman. Måndagen den 5 Juni afhämtades barnet till hustru Rosenlund, n:o 61 Frejgatan 3 trappor upp. En dag i slutet af sistlidne Juni månad läste fröken Jansson en annons i tidning att plats funnes för ett fosterbarn. Hon svarade på annonsen och fick den 30 Juni eller 1 Juli besök af hustru Nordberg. Hustru Nordberg förklarade, att hon önskade sig ett fosterbarn såsom eget barn, men fröken Jansson förklarade, att hon icke ville lemna barnet helt och hållet ifrån sig utan hon ville bestämman öfver barnets uppfostran. Hustru Nordberg gick då in på att mot 50 kronor per kvartal vårda barnet. Samma dag erhöll hustru Nordberg af fröken Jansson 10 kronor, hvarefter de följdes åt till hustru Rosenlund och besågo barnet. Här kommo fröken Jansson och hustru Nordberg öfver ens om att fröken Jansson Söndagen den 2 Juli skulle taga barnet med sig och öfverlemna det å Gräddö till hustru Nordberg. Söndagen den 2 Juli begaf sig Jansson på ångbåt med barnet till Gräddö och hustru Nordberg reste samtidigt på samma båt dit. På båten lemnade fröken Jansson de resterande 40 kronorna till hustru Nordberg, hvilken nu erhållit liqvid för barnets vård intill den 1 Oktober 1905. Barnet var friskt och vid mycket godt hull. Hustru Nordberg löste upp barnets kläder och påpekade för fröken Jansson, att gossen var röd å och omkring könsdelarne, hvartill fröken Jansson genmälde, att detta berodde på att gossen under resan vätt ner sig.

Samma dag fröken Jansson lemnade gossen till Nordbergs å Gräddö återvände fröken Jansson till Stockholm. Några dagar senare erhöill fröken Jansson underrättelse om att barnet mådde bra.

Derefter hörde hon ingenting från sitt barn, förr än hustru

Nordberg Onsdagen den 19 Juli uppsökte fröken Jansson i bostaden i huset n: 46 Fleminggatan och underrättade, att gossen Axel Herman aflidit. Fröken Jansson kunde icke erinra sig, om hustru Nordberg uppgifvit dagen då dödsfallet inträffat. Hustru Nordberg meddelade emellertid, att hon medfört liket till Stockholm och att hon inlemnat det å Karolinska institutet för att obduceras. På fröken Janssons fråga om dödsorsaken, förklarade hustru Nordberg, att hon icke kunde yttra sig derom, enär barnet aflidit så hastigt. Hustru Nordberg begärde emellertid att af fröken Jansson erhålla penningar, enär professorn, som skulle obducera liket, toge i ersättning härför 25 kronor, vaktmästaren å institutet skulle få 10 kronor, 2 kronor skulle den, som under en natt här i staden förvarat liket, erhålla och 2 kronor hade hustru Nordberg förskotterat till läkarevård. Jansson, som vid tillfället icke hade mer än 5 kronor, öfverlemnade till hustru Nordberg detta belopp under öfverenskommelse, att fröken Jansson till påföljande dag, den 20 Juli, skulle anskaffa och till hustru Nordberg öfverlemna mera penningar. Påföljande dagen 20 Juli uppsökte fröken Jansson också hustru Nordberg på af dem öfverenskommen plats, men hade hustru Nordberg då blifvit anhållen af polis, så att fröken Jansson icke kunde träffa henne.

Fredagen den 21 Juli fick fröken Jansson å Carolinska institutet i närvaro af detektivkonstapeln Jöns Borg se det lik, hustru Nordberg dit inlemnat; och förklarade fröken Jansson då, att hon i detta lik igenkände liket efter sitt barn Axel Herman.

Hustru Nordberg har vid förhör förnekat, att hon afdagatagit gossebarnet Axel Herman eller varit vållande till hans död.

Hon har i saken afgifvit följande berättelse:

Vil g
Sedan barnet Naemi aflidit, hemtade hustru Nordberg ut till Gräddö ett fosterbarn, Vilma, som hustru Nordberg tillfälligtvis haft inackorderadt här i staden, och mottog hon dessutom till vård emot 165 kronor flickebarnet Märta, hvilka båda barn funnes å Gräddö, då hustru Nordberg anhölls den 20 Juli. Under det hon hade dessa båda fosterbarn att vårda derstädes tillika med sina egna två barn, beslöt hon sig likväl för att mot betalning skaffa sig ännu ett fosterbarn. I sådan afsigt reste hon i slutet af sistlidne Juni till Stockholm och lät insätta en annons om att hon önskade ett

fosterbarn. Fröken Jansson svarade på annonsen. Det var icke tal om att hustru Nordberg skulle taga barnet Axel Herman såsom eget barn, utan endast att hon skulle vårda gossen mot 50 kronor per kvartal. På sätt och under omständigheter som fröken Jansson uppgifvit, erlade hon till hustru Nordberg 50 kronor för gossens vård intill den 1 instundande Oktober. Då hustru Nordberg den 2 Juli emottog gossen å Gräddö, var barnet friskt, men det hade någon rodnad i underlifvet. Anledningen till att hustru Nordberg skaffade sig ännu ett fosterbarn var den, att hon behöfde penningar till hyran för makarnes lägenhet i Stockholm.

Gossen Axel Herman var frisk till på Fredagen den 14 Juli på förmiddagen, då gossen såg blek ut, men han grinade icke och hade icke heller någon ovanlig afföring. Klockan mellan 9 och 11 på aftonen var hustru Nordberg borta efter mjölk och under tiden vårdade fröken Asp gossen. Då hustru Nordberg klockan 11-tiden hemkom, sof gossen, men fröken Asp förklarade, att han varit mycket grinig. Hustru Nordberg väckte nu barnet och gaf det mat, hvarefter hon tog med sig gossen upp å vinden, der hustru Nordberg hade sin sofplats. Gossen sof till klockan omkring 2,30, då han vaknade. Hustru Nordberg värmdde nu upp mat till gossen och gaf honom att äta. Han kräktes emellertid upp maten och uppkastningarne vore ystiga. Då hustru Nordberg af någon läkare (hon kunde icke uppgifva läkarens namn) fått veta, att då barn hade ystiga uppkastningar detta tydde på att barnet vore friskt och mätte bra, fäste hon sig icke vidare dervid. Gossen somnade icke och äfven hustru Nordberg vakade. Gossen började emellertid att sucka så märkvärdigt och hon förstod nu, att gossen vore allvarsamt sjuk. Han blef allt sämre och sämre, hvarför hustru Nordberg, för att tillkalla fröken Asp, bultade i golfvvet, men fröken Asp kom icke upp. Kort derpå, klockan 5,45, afled gossen. Då gossen aflidit, gick hustru Nordberg ner till fröken Asp och väckte henne. Hustru Nordberg kände icke dödsorsaken, utan forslade derfor liket till Stockholm och inlemnade detsamma å Karolinska Institutet för obducering, enär hon sjelf önskade få visshet om dödsorsaken. Hustru Nordberg hade uppsökt fröken Jansson och underrättat hanne om dödsfallet.

Mannen Nordberg har förnekat, att han egde någon kännedom om

anledningen till gossen Axel Hermans död.

Förutnämnda hustru Anna Jansson har berättat följande:

8 Sedan gossen Axel Herman emottagits af hustru Nordberg å Gräddö, kommo hustru Nordberg och hustru Jansson öfverens om att hustru Jansson skulle sköta hushållet och hustru Nordbergs svärfader, som var sängliggande sjuk, samt de ssutom flickebarnet Vilma, hvaremot hustru Nordberg skulle sköta fosterbarnen Märta och Axel Herman samt makarne Nordbergs egna två barn. Hustru Jansson skötte aldrig gossen Axel Herman, men hon iakttog vid några tillfällen att den mjölk hustru Nordberg gaf Axel Herman var tjock, men kunde hustru Jansson icke yttra sig om huruvida mjölken vid dessa tillfällen vore sur. Då hon emellertid gjorde hustru Nordberg uppmärksam härpå, förklarade denna, att hon icke kunde afhjelpa den saken enär förhållandet berodde på att "det var åska i luften". Hustru Jansson fann det dock egendomligt, att just Axel Hermans mjölk skulle taga menlig inverkan af luftens beskaffenhet, då de öfrige barnens mjölk icke toge någon inverkan deraf. Då Axel Herman emottogs af hustru Nordberg, var gossen frisk och vid synnerligen godt hull. Hustru Jansson lemnade emellertid Gräddö den 6 Juli och reste till Stockholm för att hvila sig, enär hon genom nattvak och ansträngande arbete med den sjuke och med småbarnen blifvit alldeles uttrötad och utvakad. Då hon lemnade Gräddö, var Axel Herman fortfarande vid godt hull. Hon återvände derefter icke till Gräddö.

Hustru Jansson iakttog vid flere tillfällen, att hustru Nordberg spädde ut mjölken till barnen oskäligen mycket med vatten, och hustru Jansson gjorde henne uppmärksam härpå, men då blef hustru Nordberg ond på hustru Jansson.

Fröken Fransina Aldrida Asp, boende n:o 131 Brännkyrkagatan, har blifvit hörd och berättat:

Sedan den 18 sistlidne Juni hade hon varit inackorderad hos hustru Nordberg å Gräddö. Då fröken Asp flyttade dit, visste hon icke, att hustru Nordberg hade fosterbarn, men då fröken Asp kom ut till Gräddö, fann hon att hustru Nordberg hade fosterbarnen Märta och Wilma och några dagar efter det Asp flyttat dit, emottog hustru Nordberg ytterligare ett barn, gossen Axel Herman. Asp beta-

Hustru Jansson

Hustru Nordberg

*Asp
Bil i*

lade för sin inackordering och hade intet med fosterbarnen att skaffa och hon lade icke heller någonsin märke till huruvida hustru Nordberg skötte barnen väl eller illa. Hustru Nordberg låg om nätterna med fosterbarnen å vinden. Den 15 Juli tidigt på morgonen kom hustru Nordberg ner och underrättade om att Axel Herman aflidit och förklarade hustru Nordberg, att gossen aflidit af slag.

Fröken Asp tyckte att det var otrefligt, att hustru Nordberg hade så många fosterbarn och förklarade att Asp ämnade af denna anledning flytta derifrån. Hustru Nordberg förklarade emellertid, att hon af barmhertighet hade barnen och att hon icke tagit någon betalning för dem och ansåg hustru Nordberg under sådana förhållanden att Asp gerna kunde stanna qvar, fastän fosterbarnen voro der. Hustru Nordberg underrättade icke Asp om att två barn förut aflidit å Gräddö hos henne under sommaren och Asp egde ingen kännedom om detta. Liket efter Naemi hade Asp icke sett och ej heller hört om talas, att liket efter detta barn förvarades der då Asp flyttade dit. Derfor fann Asp det ej heller så anmärkningsvärdt, att gossen Axel Herman aflidit.

Då Axel Herman aflidit, bad hustru Nordberg Asp att hon icke skulle underrätta svärfadern om att gossen aflidit. Så snart Asp fått vetskap om att hustru Nordberg mot betalning mottagit barnen och att flere barn aflidit hos hustru Nordberg, afflyttade Asp till Stockholm.

Fröken Selma Charlotta Nyberg, boende n:o 22 Tranhusgatan i Wisby, har berättat, att hon den 17 Juli i år begifvit sig till Gräddö för att under sommaren inackordera sig der. Hon kände icke förut hustru Nordberg och kände intet om hustru Nordbergs transaktioner med fosterbarn.

Rapporter angående hustru Nordberg hafva förut ingifvits till Öfverståthållare Ämbetet dels den 14 sistlidne Augusti och dels den 18 innevarande månad.

Hustru Nordberg undergår ransakning inför Stockholms Rådstufvu Rätts Femte Afdelning.

Kronolänsman Rosén har i telegram till detektivafdelningen den 20 sistlidne Juli begärt, att hustru Nordberg måtte häktas och

öfversändas till länsstyrelsen för ransakning inför mellersta Roslags häradsrätt.

I punkt 13) omförmälda ogifta Blenda Leontina Hallberg, som är anställd hos agenten Östholm i Skara, har blifvit i saken hörd af kronolänsmannen Sven Mogren; och bifogas det öfver förhöret förda protokollet. Stockholm som ofvan.

Sven Mogren.